

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Varsinais-Suomen hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotisesta suunnitelmasta. Hyvinvointialue kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue katsoo, että suunnitelmassa olisi tärkeää määritellä yliopistosairaalat systemaattisesti tutkimuslaitoksiksi.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

-

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Ohjelmassa tulisi (joko kohdassa 3.1. ja/tai 3.4) todeta kliiniset lääketutkimukset ja rahoituksen kohdentaminen niiden edellytysten parantamiselle. Kliiniset lääketutkimukset ovat konkreettinen esimerkki toimivasta ja tuottavasta yhteistyöstä yritysten ja julkisen sektorin TK-toiminnassa. Suomi jää kuitenkin kiihtyvästi jälkeen muista pohjoismaista kliinisessä lääketutkimuksessa.

Kuten ohjelman sivulla 20 todetaan, on tärkeää, että valtion rahoittamilla tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureilla on käyttöperiaatteet, jotka mahdollistavat niiden palveluiden hyödyntämisen kaikille TKI-järjestelmän käyttäjryhmille.

Hyvinvointialueiden (ml. HUS-yhtymä) mahdollisuus saada kilpailtua rahoitusta Business Finlandin kautta on nykytilanteessa hyvin rajallinen. Tämä johtuu Business Finlandin tulkinnasta jonka mukaan hyvinvointialueet (ml. HUS) ovat suuryrityksiä, mikä estää osallistumisen rahoitushakuihin. Hyvinvointialueille (ml. HUS) tulee mahdollistaa osallistuminen Business Finlandin kilpailtuihin tutkimusrahoitushakuihin.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

-

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Sivulla 18 linjataan, että vahvistetaan tutkijanuria panostamalla tohtorin tutkintoa seuraavaan vaiheeseen. Varsinais-Suomen hyvinvointialue pitää linjausta tärkeänä ja tarpeellisena sekä toteaa, että erityisesti panostukset kliinisen tutkijan urapolkuun ovat tarpeen kliinisten tutkimusten määrien kääntämiseksi kasvuun viime vuosien laskusuunnan jälkeen.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Kuten ohjelman sivulla 20 todetaan, on tärkeää, että valtion rahoittamilla tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureilla on käyttöperiaatteet, jotka mahdollistavat niiden palveluiden hyödyntämisen kaikille TKI-järjestelmän käyttäjäryhmille. Varsinais-Suomen hyvinvointialue pitää tärkeänä, että yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille (ml. HUS) tulee mahdollistaa CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen tutkimuspalvelujen käyttö maksutta samoin kuin yliopistoille.

Sivulla 21 todetaan, että LUMI-supertietokoneen seuraajan yhteyteen luodaan nykyistä vahvempi ekosysteemi, joka tarjoaa palveluja, ohjelmistojen kehitystä ja koulutusta kaikkien T&K-toimijoiden tueksi. Varsinais-Suomen hyvinvointialue toteaa, että on tärkeää mahdollistaa myös yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden osallistuminen ekosysteemiin kustannustehokkaasti.

Supertietokoneen käyttö pitää mahdollistaa myös suomalaisen terveystietoon liittyvässä tutkimuksessa. Tällä hetkellä tämä ei ole lainsäädännön ja sen viranomaistulkintojen vuoksi mahdollista.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

Yliopistosairaaloissa tehdään vaikuttavaa perustutkimusta, translationaalista tutkimusta, sekä kliinistä tutkimusta kansainvälisellä huipputasolla. Erityisesti tosielämän potilastiedon (real-world data, RWD) ja siitä johdetun tutkimusnäytön (real-world evidence, RWE) tarve ja merkitys lisääntyy tutkimuskäytössä ja tiedolla johtamisessa. Tuottavuuskasvun odotuksen ovat näillä tutkimuksen aloilla ja niistä saatavilla tuloksilla merkittävät, etenkin yhdistettynä datatutkimukseen ja kehittyneeseen analytiikkaan. Nämä tutkimuksen alat tulisi siksi huomioida ohjelmassa.

Linjausten perusteluissa todetaan, että Suomen tulee kehittää tutkimuksen toimintaedellytyksiä koko TKI-järjestelmässä. Lisäksi todetaan, että korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja yliopistosairaalat tarvitsevat omaa resurssia myös kilpailullisen rahoituksen hyödyntämiseksi ja T&K-toiminnan yhteistyön vahvistamisen tueksi. Varsinais-Suomen hyvinvointialue pitää tärkeänä, että myös yliopistosairaalat saavat EU-hankkeiden vastinrahoitusta, mikä ei yksiselitteisesti ilmene luonnoksen nykyisestä esitysmuodosta.

Ohjelman linjauksen mukaisesti on tärkeää, että valtion rahoittamilla tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureilla on käyttöperiaatteet, jotka mahdollistavat niiden palveluiden hyödyntämisen kaikille TKI-järjestelmän käyttäjäryhmille. Yliopistosairaaloiden rahoitukseen tulisikin ottaa käyttöön ulkoiseen tutkimusrahoitukseen liittyvä vastinrahoitusjärjestelmä vastaavasti kuin yliopistojen rahoituksessa tällä hetkellä. Tämä mekanismi lisäisi ulkoisen rahoituksen hakemista ja TKI-toimintaa ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Sivulla 23 linjataan, että suomalaisten TKI-toimijoiden edellytyksiä tehdä T&K-yhteistyötä keskeisten kumppanimaiden ja kansainvälisten yritysten ja organisaatioiden kanssa vahvistetaan, ja tehostetaan kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntämistä laajasti. Linjauksen perustelussa todetaan, että suurten kansainvälisten tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien hyödyntämisessä on merkittäviä mahdollisuuksia osallistua kansainväliseen huippuluokan yhteistyöhön ja globaaleihin arvoverkostoihin.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue kiinnittää huomiota siihen, että tälle tavoitteelle kriittistä on saattaa kansallinen tutkimuslainsäädäntö ja sen tulkinta kansainvälisen yhteistyön mahdollistavalle tasolle. Tämänhetkinen lainsäädäntö ja sen viranomaistulkinnat vaikeuttavat merkittävästi potilastietoja hyödyntäviin kansainvälisiin tutkimushankkeisiin osallistumista.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

-

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

-

Karppinen Sanna
FIN_37632_89134 (Varsinais-Suomen hva Jarjestamisen palvelut) -
Tutkimus, kehittäminen, innovaatiot ja opetus/Varsinais-Suomen
hyvinvointialue